

Вестникът излиза единъ
пътъ въ седмицата.

Годишенъ абонаментъ
50 ЛЕВА ПРЕДПЛАТЕНИ

Неплащени писма не се приематъ

Ръкописитѣ не се връщатъ.

ЕДИНЪ БРОЙ 1 ЛЕВЪ.

ПРОБУДА

Вестникъ за просвѣта, политика и стопанство.
ИЗДАВА РЕДАКЦИОНЕНЪ КОМИТЕТЪ

ЦѢНИ НА ОБЯВЛЕНИЯТА:

За обявления по 1 лв. на квадратъ сантиметъръ; годѣжни, свадбени и некролози по 30 лв., панахи и благодарности по 20 лева. За други обявленія и съобщения по споразумения.

Всичко що се отнася до вестника се изпраща до БОТЮ СТОЙНОВЪ пр. СВИЩОВЪ.

ПРОДАВА се на износни условия К Ж Щ А
въ гр. Свищовъ на ул. „Асѣнова“ до площада ВЕЛИШАНА.
Справка Редакцията на в. „Пробуда“.

Допълнителнитѣ законодателни избори.

При най-грубо нарушение на конституцията и законитѣ камарата касира цѣлия изборъ въ Орѣховска околия и изборитѣ въ по два или три села на Фердинандска, Пешерска и Кошукавашка околии.

Касирани бѣха изборитѣ на депутати отъ народната коалиция на Демократическия Сговоръ и Нац. Либерали (обединена). Допълнителнитѣ законодателни избори въ тия околии се произведоха миналата недѣля. Властниците на Народния блокъ трѣбваше да сторятъ всичко за да осигурятъ едни свободни избори и да гарантиратъ свободата на агитациитѣ. Това трѣбваше да направи властта, за да поправи грешкитѣ на касиранитѣ избори отъ 21 юний, които споредъ днешнитѣ власти се състоятъ въ извършени насилия. Днешната власт, която претендира да е чиста проба на народната воля, която претендира да е силна защото се опира на волята на народа трѣбваше да даде всичката възможностъ при абсолютна свобода да се произведатъ изборитѣ. Една народна и силна

власт не бива да я е страхъ отъ народа. Уви! това не стана. Дълго преди изборитѣ властта употребяваше всички средства на тормозъ надъ избирателя и специално надъ партийнитѣ опозиционни кандидати. Предизборната седмичка регистрира нечувани до днесъ произволи на властующи партизански шайки, покровителствувани отъ властта. Опозиционни агитатори биваха разгонвани, затворени, малтретирани. Тѣлпи отъ правителствени шайки, комплектувани отъ тайни полици и надничари сноуха изъ околийтѣ, особено въ Орѣховска околия. Държавни автомобили обикаляха селата. Всичко това ужасяваше и отчайваше. Най-сетѣ това безнаказано вилнение завърши съ кърви съ Букьовското убийство. Венеца на изборитѣ бѣше смѣната на избирателни кутии и разгонване на опозиционни застъпници.

Така днесъ властующитѣ правятъ избори и залѣпватъ една тъмна и срамна страница на българския парламентаризъмъ!

Земледѣлската Банка и задълженията на земледѣлца.

Законопроектъ за задълженията на земледѣлца стопанинъ е внесенъ въ народното събрание и цѣла седмица се разисква на първо четение.

Въ всичкитѣ свои постановления, които допринасятъ

за облекчение на земледѣлца стопанинъ този законопроектъ не се отнася до задълженията къмъ Българ. Земл. Банка и Централната Кооп. Банка. Ако законопроектъ остане въ този си видъ той ще допринесе съвършено малко за облекче-

ние на задължения земледѣлца.

Българ. Земл. Банка, която по законъ и по историческо свое призвание е идвала въ моменти на кризи да подпомага земледѣлца не бива въ тази ужасна стопанска криза и при наличността на готвящъ се законъ за подпомагане на земледѣлца стопанинъ да остане безучастна и незасегната. Земл. Банка днесъ е най-големия кредиторъ на българския земледѣлецъ. Повече отъ 4 милиарда лева тя е раздала подъ форма на различенъ кредитъ въ селото. Нима задълженитѣ стопани незаслужаватъ помощъ и снизхождение и по тѣзи си задължения?

Не сж ли сжитѣ причини на стопанска криза и на катастрофално падание цѣнитѣ на земледѣлскитѣ произведения, които поставятъ задълженелия къмъ Българ. Земл. Банка, или къмъ Кооп. Банка земледѣлецъ въ невъзможностъ да посрѣща своитѣ задължения? При това задълженията къмъ Земл. Банка сж общо 75% отъ всичкитѣ задължения. Да вземемъ напр. Свищовска околия. Къмъ Българ. Земл. Банка, безъ село Хибилии, Свищовска околия дължи крѣгло двѣстѣ милиона лева. Къмъ частни лица, споредъ една частна анкета, правена върху събирани сведения отъ ступани, отъ изпълнителни дѣла, отъ заеодавци, задълженията на земледѣлцитѣ отъ Свищовска околия не надминаватъ 30 до 40 милиона лева максимумъ. Въ що ще се състои помощта, ако тя за сегне облекчение въ изплащане само на тѣзи 30 — 40 милиона, а остави незасегнати 200 милиона лева?

Вѣрно е, че Българ. Земл. Банка, като общественъ кредитенъ институтъ ще трѣбва да се запази, защото той има да отговаря на още други и голѣми обществени нужди, обаче, тѣкмо въ този моментъ той трѣбва да се яви на помощъ. Съображението, че този институтъ не пристѣпва къмъ ексекутивно изпълнение за удовлетворение на вземанията си, нито прибѣгва до мѣрки, които иматъ за послѣдства стопанското разорение на длѣжниците е не основателно, нито може да внесе успокоение въсредъ задълженелитѣ земледѣлци. Напротивъ многото вече опити за изпълнение отнематъ и това съображение.

Отъ друга страна, истина е, че капиталитѣ на банката не сж достатъчни за да отговорятъ на нуждитѣ на днешния моментъ. Всичкитѣ оборотни средства на банката, собствени и чужди, сж пласирани въ земледѣлски портфейлъ, който е мѣчно ликвиденъ. Всѣ пакъ и това не е съображение за да не се помогне на задълженелия земледѣлецъ.

Ако банката нѣма достатъчни средства, както тя, така и правителството, тѣкмо въ днешния моментъ сж длѣжни да намѣрятъ средства за да бжде подпомогнатъ задълженелия земледѣлецъ наредъ за задълженията му къмъ частни лица, така сжщо и за задълженията му къмъ Българ. Земл. Банка и Българ. Кооп. Банка.

Безъ това нашия земледѣлецъ нѣма да получи ефикасна помощъ.

Майоръ Маноловъ Василь.

Тамъ, край синитѣ води на Дойранското езеро, ние изживѣхме най-хубавитѣ си дни — дни на неизживената си младостъ.

Нижиха се тѣ, единъ следъ други — едни въ детинско безгрижие, други — въ мъчителна неизвестностъ.

И въ страшната неизвестностъ на тия мъчителни дни, ние редѣхме.

Редѣхме за родъ и родина.

И затова днесъ, тамъ, при подножието на върха „Дубъ“ край Дойранското езеро, витаятъ духоветѣ на стотици безсмъртни герой отъ Свищовския полкъ.

Между тѣхъ е духътъ и на най-слабия физически, но великъ по душа и ненадминатъ герой Майоръ Маноловъ Василь.....

Тиха и прохладна нощъ. Необикновена тишина цари на нашитѣ и противникови позиции. Тѣ е тихо, че ако се вслушате, ще чуете глутно трогане на киркитѣ и ло-

патитѣ отъ противниковата страна — ще чуете глухия шумъ на обози имъ, които каратъ снаряди и материали къмъ позициитѣ имъ.

Отъ наша страна нищо не нарушава царствената тишина. Само отъ противникова, отъ време на време, забутана нейде картечница ще изтрака или ракетъ отъ нейде ще раздере тъмната завеса.

За привикналия къмъ живота по позициитѣ човѣкъ, не е трудно да разбере, че това затишие е предвестникъ на страшна буря.

И наистина.

На „Цербера“ десетки юнашки сърдца бойно туптятъ.

Х. рота отъ 1-а дружина на Свищовския полкъ ще произведе тази нощъ нападение по неприятелската застава за залавяне на пленници.

Ротата е вече готова на „Цербера“. Определения частъ е настѣпилъ и командира ѝ я повежда напредъ.

Ето ги на 100-на крачки до неприятелскитѣ окопи. Тѣ всички залѣгаатъ. Мъртва тишина. Хиляди

звезди блещукатъ по ясното небе. Тѣ, като че ли скачатъ, за да се изпреварятъ коя да бжде най-близката свидетелка на кървавата драма, която има да се разыграе.

Попада се и месеца отъ задъ Круша планина, облено червенъ, издоенъ.

И понеже той е сигнала, сѣдобоносия сигналъ, засвѣткаха орждията.

Желѣзенъ дъждъ се заизсипва върху неприятелскитѣ окопи.

Изминаватъ 10 минути и той се пренася назадъ, за да настѣпи страшната минута — граница между смъртта и живота.

Ротата трѣбва да се нахвърля, ала никой не мърда. Като че ли е нужна невидима нѣкоя нечовѣшка воля, за да ги повдигне и прекратятъ тази бариера между позора и безсмъртието.

Още малко и всичко ще пропадне, може би. Ала въ този моментъ на най-големо изпитание, като че ли отъ земята, отъ никого невиденъ, за никого незнаенъ, като изпосния, изпъква слабия физичес-

ки но мощенъ по духъ, тѣхенъ дружиненъ командиръ Майоръ Маноловъ.

Съ тънка само прѣчица въ ржка, безъ каквото и да е оржие, предъ носа на противника, те го виждатъ и чуватъ мощния му гласъ.

— Юнаци, тукъ е Дружиниятъ Ви командиръ. Напредъ следъ менъ!

И преди да се опомнятъ смелитѣ войници, те го виждатъ да лети напредъ къмъ противника, къмъ смъртта.

И стана това, което той искаше. Тѣ скачатъ въодушевени и тичатъ напредъ, следъ него.

Тѣ го виждатъ на вражния окопъ.

Настигатъ го тамъ първи, други смѣлчаци, а следъ тѣхъ — цѣлата рота.

И всичкитѣ, тѣ, окжсани, окървавени хвърлятъ бомби, стоварватъ приклади.

Ротата се е завърнала на „Цербера“ наедно съ пленения англичанинъ.

Н. И. С.

Щадете младежта.

Миналата неделя, рано сутринта гледам сноват на групи на горѣ, на долѣ изъ улицитѣ на града млади момци, селянчета, мнозина отъ които почти деца съ посинели лица, свили сж, треперяще отъ студъ, защото наистина този денъ студътъ беше голѣмъ. Зачудихъ се, защо ли, по каква ли важна работа тези момци сж напустнали топлинѣ соби на бащинѣ домъ? Помислихъ, че сж може би спортисти, нали сега спорта е на мода. Чули сж, че Дунава е замръзналъ и поискали сж казахъ си, по леда да го преминатъ и гости на Влашко да отидатъ — нали сме комшии. Па и хоро на леда да поиграятъ, та нѣкога — на старостъ на внуци за чудо да разправятъ.

Когато обаче по късно узнахъ, че тия юноши, дѣца за игра и веселба, били членове на нѣкакъв младежки земеделски съюзъ и че дошли сж на събрание, партизанство да правятъ, мнения да изказватъ, умъ да даватъ, България да управатъ, очудихъ се и въ умътъ си казахъ: Българо, майко, пази чедата си, пази ги отъ партизанска поквара, защото утрѣ — въ нужда не ще има вече кой за тебе синовно да замилее.

Събития презъ седмицата.

Презъ тази седмица се произведоха допълнителнитѣ законодателни избори. Презъ кърви и насилия най-сегнѣ Вергилъ Димовъ станал депутатъ. Нещастна България, направи всичко за да издигне достойни водачи и управници!

Председателя на Народното Събрание Г-нъ Ал. Малиновъ се завърнал отъ Женева, гдѣто бѣ пръвъ правителственъ делегатъ въ конференцията по обезоръжаванieto.

В. Търновската Окръжна Постоянна Комисия е отпуснала сумата 10,000 лева помощъ на Свищовското Читалище „Еленка и Кирилъ Д. Аврамови“.

Свищовски седмични вести.**Единъ произволъ.**

Кмета на село Козарѣ-Бѣлени не престава да преследва своитѣ политически противници. Оня денъ, на 29 м. м. въ 2 часа следъ обѣдъ, не-

законно арестува бившия кметъ Симеонъ Данаиловъ, държи го арестуванъ до 11 часа на следния денъ и подъ силенъ конвой го откарва въ Търново въ обществената безопасностъ, отъ кждето е билъ веднага освободенъ.

За този кметъ закони въ тая страна нѣма. Противъ общинската управа въ това село не единъ път сж постъпвали при насъ оплаквания, подавани сж оплаквания и до властѣта. обаче, и до днесъ нѣма нито опомнение, нито вразумяване. Г-нъ Кмета не бива да мисли, че съ произволи и безакония ще може безнаказано да преследва и унищожава политическитѣ си противници. Има закони въ тая страна, които сж еднакво задължителни и еднакво строги за всички.

Поради недовършена работа, Окръжния Съветъ, заседающъ въ Търново, е продължилъ сесията си до 3 того.

Главното годишно Читалищно събрание, което бѣ определено за 28 м. м. се отложи поради формални причини. Идущото заседание е определено за 27 того.

По пенсиитѣ. Много уволнени и доброволно напустнали чиновници ни се оплакватъ, че отъ 6—10 месеца, нѣкой и повече сж подали заявление за искание пенсия и въпреки молби и ходатайства до сега не сж получили поне класиране, а за книгата съ която ще получаватъ пенсията и дума не може да става. Последнитѣ въ тия тежки времена изнемогватъ. Принудени сж да се подлагатъ на най-голѣми унижения предъ хлѣбари, бакали и пр., за да получатъ продукти на кредитъ. Ний мислимъ, че е дългъ на Пенсионното Отделение да се позамисли по тоя въпросъ и да нареди о време да се изготвятъ нужнитѣ книги за да могатъ пенсионираниитѣ да си получатъ законната пенсия.

Концерта на Музикалното Д-во.

Следъ дълга пауза нашия неуморимъ старъ маестро г. Т. Ивановъ ни предложи отново едно хубаво, цѣнно удоволствие. Съ обединенитѣ подъ неговата палка любители музиканти и професионални такива той изнесе на 28 м. м. сполучливъ концертъ. Разнообразната програма даде възможностъ на слушателя да се вживѣе въ трепета на нѣколко творци, тъй различни и почти противоположни по темпераментъ и изразъ: Белини-Рахманиновъ, Гуно-Чайковски.

Първиятъ номеръ „Норма“ отъ Белини бѣше сполучливо и трижливъ разработенъ. Тукъ проличаха

добритѣ жестъ и вещина на маестро то въ тълкуване италианскитѣ автори.

При „Канцонета“ отъ Чайковски единството на оркестъра бѣше чувствително нарушено и особено много въ струннитѣ инструменти.

Почти неочаквано добре се предаде Ратманиновъ. Въ неговия малък прелюдiumъ, колкото кратъкъ толкова и капризенъ за изпълнение, бѣше постигната една хубава динамична линия, която даде своя ефектъ.

Най-добре предаденъ номеръ отъ цѣлата програма това бѣше „Ако бѣхъ кралъ“ отъ Адамъ. Съ постигането на една подобна муз. пиеса, тъй трудна технически, съ толкова голѣмо и най-разнообразно движение, маестро то доказа за лишенъ пътъ, че неговитѣ енергия и желание да твори сж още напълно съхранени.

Макаръ и при незавиденъ ансамбълъ, сравнително добре бѣха предадени „Фаустъ“ и „Каменъ и Цѣна“.

Концерта на маестро Ивановъ, както и хубавитѣ недѣлни концерти на военната музика сж една отъ малкото естетически наслади на които може да се радва свищовското гражданство.

Тѣ единствени допринасятъ за нашето музикално възпитание.

Дължимъ признателностъ на Г-нъ Т. Ивановъ и искрено желание за въ бждаще сжщо така да ни призовава на хубава музика

Театръ. На 3 того пристигна въ града ни Свободния театръ и представи „Испанската танцорка“, „Дава се подъ наемъ“ и днешно „Когато кръвта кипи“, при сносна оркестръ отличенъ. Гражданството наситено види се отъ сериозностъ масово посети представленията

Чиновнически. Преместени сж единъ вмѣсто други въ интереса на службата Управителя на тукашната Митница С. Гавреновъ и п. управителя при Ломската К. Вангеловъ. Последния е вече пристигналъ въ града ни.

Д Р Я З Г И.

Когато единъ градъ запада и когато поминѣка на всички е застрашенъ, други признаци не търси, а наблюдавай, колко бързо се развива партизанщината, оная партизанщина, която прониква и тамъ гдето не ѣ мѣстото... Отъ известно време наблюдаваме въ нашия градъ, че известни личности въ желанието си да партизанствуватъ се мчатъ да проникнатъ и тамъ гдето до сега не е проявявана никаква партизанщина. Единъ за облаги, други за миснети.

трети отъ злоба отъ нѣколко години се мчатъ да проникнатъ въ обществени учреждения, като: Поп. Банка или Читалище. Ний предупреждаваме членоветѣ на тия единички останали не покварени обществени учреждения да се пазятъ отъ поплъзновенията на типове, които отъ завистъ, злоба и партизанщина искатъ да застрашатъ правилния имъ вървѣжъ.

Предупреждение. отъ две три години насамъ, когато приближатъ годинитѣ общи събрания Популярната Банка или Читалището, единъ случаенъ и много дертлия Свищовски гражданинъ започва въ мѣстнитѣ вѣстници безогледно да хвърля келъ и разни мръсотии по адресъ на дѣятелитѣ въ тия учреждения, нѣкои отъ които сж посвѣтили и голѣма частъ отъ живота си катевъ безкористна сужба на тия учреждения. Тоя своего рода „общественъ обвинителъ“ въ злобата си, ржководена само отъ материални интереси, отива до тамъ, че като не щади хорската честъ уронва престижа на самитѣ учреждения, които, както всѣкому е известно, служатъ за културното и материално преуспяване на градътъ ни. Изглежда обаче че, тоя господинъ вижда само сламката въ очитѣ на хората а не вижда гредата въ своитѣ очи. Ний приглеждаме положителни доказателства че милостѣта му, презъ голѣмата война е заклеименъ отъ единъ Военно Полеви Сждъ въ Македония съ позоръ, поради който той нѣма не само правото на обществена критика, но и не трѣбва да се движи между почтенитѣ хора. Ако не обнародваме иззлечение отъ присждата правимъ го отъ уважение къмъ съсловието къмъ което той принадлежи, но не трѣба да се забравя че всѣко търпение си има граница и ако господина не се вразуми ние ще го прикоземъ на позорния стѣлбъ за да види Свищовската гражданство каква е моралната стойностъ на тоя общественникъ безогледенъ и злобливъ критикъ.

Д-ръ Цвѣтанъ Дяковъ - Адвокатъ

София, бюро ул. Левски № 11, втория етажъ, телефонъ № 5301; срещу общината.

Д. БЪРОВЪ - АДВОКАТЪ

СВИЦОВЪ

Писалище срещу Окр. Сждъ

печат. А. Д. Панячковъ — Свищовъ

Ала нерадостъ се е изписала по лицата на изпълнителитѣ дългътъ си войници. Смутени сж съвеститѣ имъ, опечалени сж сърдцата имъ, защото незнайно отъ кого и отъ кжде се казва, че дружиннитѣ имъ командиръ не се е върналъ.

И докато отначало никой не посмѣ открито да го каже ето вече, че всички за това говорятъ.

Дръннаха тревожно и телефонитѣ.

Ала когато тжжната вестъ достигна по телефона и до застава „Кристали“ отъ тамъ като светкавица по всички линии на позицията се разнесе радостната вестъ, че той е живъ тамъ.

Радостъ озари лицата на всички, най-вече на участницитѣ. И тѣ уморени, изстрадали, не се отдадоха на сладосна почивка. Цѣла нощъ тѣ разправяха за подвига на своя обичанъ и храбъръ дружиненъ командиръ.

Той дойде при насъ на разсъмване. Видѣхме го окървавенъ, окжсанъ, опушенъ.

Скромненъ, колкото и храбъръ, той, следъ като се уверилъ въ успѣха на нападението, не тръгналъ съ ротата назадъ по-най краткия пътъ, а самъ, както и самъ бе дошелъ, завилъ по линията на посто-

ветъ за застава „Кристали“....

18.IX 1918 г.

Жестокъ бой се води край Дойранъ.

Въ горещия септемврийски денъ, вече седми по редъ, Свищовци храбро отстояватъ на неприятелскитѣ атаки.

Отъ Дойранъ, та чакъ до Охридъ изгаряха въ огънь българскитѣ войски.

И когато тамъ, при Добро поле, подъ мощния бумтежъ на хиляди топовни гърла, българската войска се огваше, тукъ, при Дойранъ, Свищовци изживѣха своята най-голѣма побѣда.

Тѣ завършваха последнитѣ, най-светлитѣ, страници на Дойранската епопея, пишѣйки ги съ обилно пролетѣта си своя кръвъ.

И за венецъ тѣ ѣ поднесоха въ жертва най-храбрия си, най-обичния си началникъ и другаръ Майоръ Маноловъ Василь.

Часътъ е 6 вечеръта.

Гъсти пѣхотни маси — англичани и гърци нахлуватъ въ „Долинната позиция“.

Появили се отъ фланга тѣ заливатъ окопитѣ на „Съединението“, дето срещатъ ожесточената съпротива на малкия му гарнизонъ отъ пехотни и картечни части.

Захвърлили картечницитѣ и пушкитѣ си, стиснали ножоветѣ и бомбитѣ, тѣ, шепата защитници на „съединението“ лудо се хвърлятъ въ редоветѣ на многобройния противникъ.

И започва се неравенъ ржкопашенъ бой, въ който всичкитѣ, тѣ, намиратъ геройската си смъртъ.

Заелъ „Съединението“ противника се насочва за главната позиция бостионъ „Полковникъ Нейковъ“.

Заеме ли и него ще пропадне дѣлото на Свищовци.

Ала тукъ, на бастиона е хра-

брый Майоръ Маноловъ съ подръжкитѣ си.

И преди още противника да навлезе въ окопитѣ му беззаветно храбрый Майоръ Маноловъ лети на чело на вернитѣ си войници въ контъръ атака.

И на теленитѣ мрежи, предъ бастиона, тѣ се срещатъ ржце съ ржце, гърди съ гърди съ противника и започватъ кървавата разплата — страшенъ ржкопашенъ бой.

Изуменъ отъ безподобната храбростъ на решениитѣ до единъ да измратъ наши войници, противника не издържа — обръща гърбъ.

Преследва ги по петитѣ имъ Майоръ Маноловъ съ войницитѣ си.

Ала въ вихъра на контъръ ата-

ката неприятелски куршумъ пронизва гърдитѣ на храбрый Майоръ и той пада.

Войницитѣ му, окриляни отъ духа на падналиитѣ, продължаватъ преследването на навлезлия въ позицитѣ имъ неприятелъ.

И въ 9 часа, вечеръта тѣ отново станаха пълни господари на позицитѣ си.

Нито единъ живъ противникъ не оставиха тѣ въ окопитѣ си. Купица групове свидетелстваха за кървавата борба...

Въ късенъ часъ презъ нощтъ, тѣ намѣриха тѣлото на своя любимъ началникъ, тамъ, кждето го оставиха презъ деня.

Опечалени, тѣ отнесоха тѣлото му назадъ, въ подножието на върха „Дубъ“.

Затвори за винаги искрящитѣ си очи малката и красива глава на Майоръ Маноловъ тамъ долу въ „Долинната позиция“, летящъ въ контъръ атака на чело на войницитѣ си, останали, той и тѣ, последенъ резервъ.

Въ вихъра на контъръ атаката намери той смъртъта си.

Х.